

491931/8

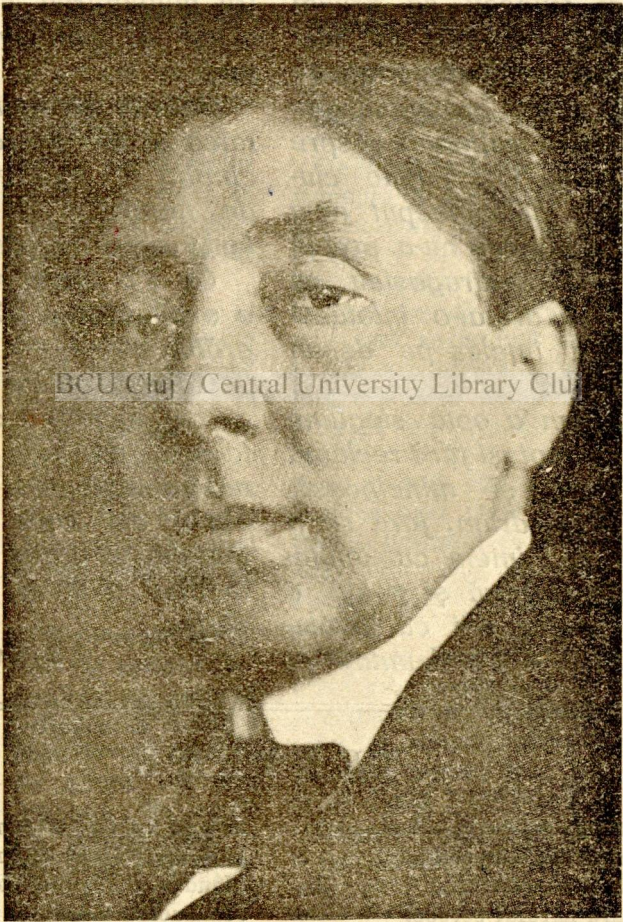
Anul II. 1926-1927.

Nr. 1. Duminică 26 Sept. 1926.

TEATRUL

APARE IN FIECARE MARȚI

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : CLUJ, PIAȚA CUZA VODĂ 16

BCU Cluj / Central University Library Cluj

D. ZAHARIE BĂRSAN
directorul „Teatrului Național” din Cluj

TEATRUL NAȚIONAL DIN CLUJ : Duminică 26 Sept. „Razvan și Vidra”;
Marț. 28 Sept. „Evantaiul” (premieră)
de Flers și Caillaret; Joi 30 Sept „Evantaiul”; Sâmbătă 2 Oct. „Evantaiul”;
Duminică 3 Oct. (matineu) „Avarul”; Marți 5 Oct. „Invierea” (premieră).

Bibl. Univ. Cluj.
95-8

Incepem

Pentru a opta oară se deschid porțile Teatrului nostru Național. Pentru a opta oară suntem gata cu toate puterile noastre sufletești și trupești să urcăm muntele, năzuind tot mai sus spre culmile luminate de soare, pentru prestigiul scenei noastre naționale și spre mulțumirea On. public clujan, care dela început ne-a admirat gândul, ne-a prețuit truda și cu dragostea pe care ne-a arătat-o întotdeauna ne-a înțeles pe deplin năzuințele.

Incepem a opta stagiune fără sgomot și fără reclamă obositoare și mincinoasă. Plecăm la drum, fără să fi obosit pe nimeni cu laudă-roșenia vulgară și goala a celor neobișnuiți cu o plecare. Plecăm indemnați de

sufletele noastre să ne facem nu numai o rece datorie, ci să aducem cea mai curată jertfă pe altarul de scânduri al acestei scene tinere pentru mulțumirea noastră de artiști și publicului nostru iubit.

Pornim cu toată sinceritatea și cu o credință neclintită în puterea noastră de muncă și în gândurile bune care ne călăuzesc.

Ce s'a făcut până acum e o cheazășie, că adevărul grăim.

Cine, cu cinste și cu inimă curată încearcă să-și amintească de tot ce teatrul nostru național a făcut până azi în cei șapte ani de activitate, va crede și de-acum înainte în el și în cei-ce-l slujesc.

ZAHARIA BÂRSAN

TEATRUL

Un plug menit ca 'nveci să are
Ogorul tainic sufletesc,
Sfințită binecuvântare,
Comoara harului ceresc!

Făclie-aprinsă de gândire
În întunericul păgân,
Ce dăinuia în omenire
Pe minți și suflete stăpân!

Altarul tristei Melpomene
Și vraja Thaliei sglobii,
Mândria luminelor elene,
Mănunchiu bogat de pilde viil

Isvor de apă fermecată
Cu unde limpezi, un șiuvoi
Chemat să spele-a lumii gloată
De-a patimilor crunt noroi!

DEM. PSATTA

BOGDAN P. HAȘDEU

Hașdeu s'a născut la Hotin și a primit numele de Tadeu, pe care l'a schimbat în Bogdan la venirea sa în Moldova.

Bogdan Petriceicu Hașdeu își făcu studiile la Universitatea din Harcov.

Servi apoi în armată cu gradul de sublocotenent în regimentul de husari Radetzki.

La 1856 când se anexă sudul Basarabiei la Moldova, trecu în acest ținut ca să scape de protecțiunea rusească și ca să se facă cetățean român.

La 1857 fu numit membru al tribunalului din Cahul. Stete 7 luni și demisionă. Veni la Iași. Fu numit profesor de istorie și fundă între altele revista „Din Moldova“, în care pe lângă istorie scrise poezii lirice, fabule, nuvele, critice, etc... Tot atunci fu numit bibliotecar al Universității și dăruî singur acestei biblioteci 400 de volume.

Numit în 1878 director al arhivelor statului, întreprinse publicarea documentelor din arhivă și a altora pivoare la români în *Arhiva istorică* și în *Cuvinte din bătrâni*. Fu numit profesor la Universitatea din București pentru filologia comparativă, în care timp tipări o parte din lecțiunile sale pline de originalitate și de cunoștințe vaste asupra literaturilor streine și asupra limbei române.

A scris nuvele, poezii, piese de teatru.

Volumul de poezii (Buc. 1873) cuprinde poezii ocazionale, fabule, satire sociale și politice, precum

și o traducere din *Tristele lui Ovidiu*.

Poesia lui și-a caracterizat-o singur:

— O poezie neagră, o poezie dură
[o poezie de granit,
Mișcată de teroare și palpăind de
[ură
Ca vocea răgușită pe patul de tor-
[tură
Când o silabă spune un chin ne-
[mărginit.

Pe lângă lucrurile sale istorice, monografia asupra lui *Ion Vodă cel cumplit*, *Arhiva istorică a României* și *Istoria critică*, pe lângă studiile sale filologice în în cari denotă o cultură vastă și o rară sprintenie de minte și în cari are adesea scilpiri geniale în combinarea detaliilor pentru a închege teorii istorice sau filologice spre deslegarea celor mai grele și mai obscure probleme, Hașdeu ne-a lăsat și trei piese de teatru: *Domnița Ruxandra* (1868), *Trei crai de la Răsărit* (1878), *Femea* (1894) și *Răzvan și Vidra* (1867).

Aceasta lucrare dramatică din urmă zugrăvește una din epocile sbuciumate ale trecutului nostru: sfârșitul secolului al XVI-lea, plin de lupte pentru tron între boeri și de luptă între bogași și săraci. Înfașurarea epocii este arătată cu o cunoștință desăvârșită a oame- nilor și a lucrurilor.

La cassă

— Mă rog frumos la domnișoara, am venit pentru un bilet la Operă...

— Pentru M-me Butterfly?

— Nu. Pentru madam Popeasca.

RĂZVAN ȘI VIDRA

poemă istorică în cinci cânturi

de Bogdan Petriceicu Hașdeu

Depărtat cu totul în amănunte de adevărul istoric, Hașdeu a scris aceasta plesă mai mult ca să zugrăvească atmosfera acelor vremuri. Lucrarea se susține și astăzi prin sufletul de care e învăluită și prin dragostea de țară și de poporul nevoiaș al țării noastre.

Actul I.

„În Moldova au cei mici despre cei mari acest obicei de pier fără județ, fără vină și fără seamă. Singuri cei mari judecători, singuri pârși și singuri plinitori legii. Și de acest obicei Moldova nu scapă“.

(Urechia 1564)

O piață la Iași în fața unei biserici. Lumea ese dela slujbă. Răzvan, după mamă română, după tată țigan, bălat cu carte, o raritate pe acele vremuri, revoltat împotriva stărilor de lucruri de pe-atunci, își bate joc de stăpânire prin versuri biciuitoare. E descoperit și condamnat la moarte.

Actul II.

Fuge din închisoare și se face haiduc. Aici în coșru întâlnește pe Vidra care, fermecată de frumusețea caracterului lui, își leagă viața de el pentru totdeauna.

Actul III.

În tabăra leșească. Răzvan ajunge Căpitan. Vidra, femeie de-o nemărginită ambiție, nu e mul-

țumită și-l îndeamnă să năzuiască tot mai sus. Răzvan ajunge o jucărie în mâinile ei. De-aici are să-i vie peirea. Vorba lui Anton Pan:

„Să nu te blesteme cineva:
Ș'ajungi sluga la cai albi
Și stăpân femeie s'aibi!“

Actul IV.

Tot în țara leșească. Răzvan ajunge la mare faimă prin vitejia arătată în războaie. Dar începe să-i se facă dor de Moldova. Hatmanul oștirilor leșești îi propune să meargă să lupte chiar în contra Moldovenilor. Răzvan refuză și se întoarce în Moldova.

Actul V.

Răzvan ajunge domn după o luptă cu Aron Vodă, pe care-l răstoarnă, dar în urma unei răni pe care o are din luptele cu tătarii, încă pe când era în oastea polonă, moare.

„Așa s'a plătit și lui Răzvan răul ce-l făcuse și el lui Aron-Vodă“.

(Miron Costin)

Invalidul

Un cronicar teatral din Cluj se lauda în gura mare prietenilor pe „corso“, cu cuceririle pe care le-a făcut în ultimul timp.

După ce plecă, un amic răutăcios a spus:

„Iertați-l!... A-și povesti campaniile în care au luat parte, e mania tuturor invalidizilor...“

Teatrul Național din Cluj

— Repertoriul stagiunii 1926/7 —

Dirjecțiunea Teatrului Național a alcătuit repertoriul stagiunii 1926/7 în felul următor:

Răzvan și Vidra, *B. P. Hașdeu*
 Evantaiul, *Flers și Callavet*
 Domniile cei noi, *Flers și Croisset*
 Măestrul,

Framântări, M. Stefănescu
 Școala femeilor, *Molière*
 Tartuffe, *Molière*
 Invierea, *Tolstoi*
 Puterea întunericului, *Tolstoi*
 Ana Karenina, *Tolstoi*
 Manechinul

sentimental, *Ion Minulescu*
 Dansul morții, *Strindberg*
 Regina Cristina, *Strindberg*
 Creditorii, *Strindberg*
 Moșnenii, *Sandu Teleajen*
 Iudith și Holofern, *Fr. Hebbel*
 Electra, *Sofocle*
 Dario, *Lucian Blaga*
 Căsătoria, *Gogol*

Mult sgomot
 pentru nimic, *W. Shakespeare*
 Othello, *W. Shakespeare*
 Cad frunzele, *Giacossa*
 Necedincioasă, *R Bracco*
 Doamna Seybold, *M. Lengyel*
 Bizanț, *Francisc Herczegh*
 Jocul morții

și al iubirii, *Romain Rolland*
 Străina, *A. Mosoiu*
 Nebuniile amoroase, *Regnard*
 Hăți, *Schiller*
 Fiecare cum vede, *Pirandello*

Se vor relua: Avarul de Molière, Antonia de Melchior Lengyel, M-me Sans Gêne, P. t ma roșie de Sorbul, Papa Lebonard, Frații Karamazow, Roy Blas, Praful în ochi, Instinctul, La pândă, Candida de B. Shaw, Hamlet, Macbeth, Shylock, etc.

DESCHIDEREA STAGIUNEI RĂZVAN ȘI VIDRA

*Cu surle și cu trâmbiți se deschide
 O nouă stagiune triumfală;
 Compacte grupuri dau pe uș năvală
 Pe când în umbră... Casierul râde!..*

*E 8. Cortina... Cu priviri avide
 Spre scenă caută toți cei din sală
 Iar sărbătoarea'ncepe... zi de gală!..
 ...Și tată un fișan care desfide...*

*Căci el e grămătic și doine serie —
 S'agită toți: femei, boeri puternici,
 Vătafi și dascăli, târgovești cucernici...*

*Cum, el a scris?... se'ntreabă credincioșii
 Și-atunci rostește — un glas în gălăgie:
 — Da, el. A scris și „Trandafirii roșii“!..*

Valeriu Mardare

Ghetele d-lui Mihailescu-Brăila

Alaltăieri seara, un cerșetor
 intră pentru a treia oară (în
 aceeași zi), la simpaticul nostru
 d. Mihailescu-Brăila dela Teatrul
 Național. D. Mihailescu, enervat
 îl dă afară.

Cerșetorul se întâlnește la un
 colț de stradă cu un „tovarăș“
 și se plânge cum a fost tratat.
 — Dumnezeu are să-l bată!..
 isbucni „tovarășul“.

— L'a și bătut — răspunde
 celalalt — și scoase de sub manta
 ghetele nou nouțe ale d-lui Mi-
 hailescu Brăila...

Un sfat binevoitor

Un conferențiar plicticos anunță
 într'un cerc de prieteni că peste
 câteva zile va ținea o nouă con-
 ferință la Teatrul Național.

— Să nu uitați — îl întrerupse
 un prieten — sfatul ce ți-l dau:
 după ce ai terminat de vorbit,
 retrag-te tiptil, în vârful picioarelor

— Dar de ce?..

— Ca să nu trezești publicul!..

INFORMAȚIUNI TEATRALE

LOCALE

Viltoarea premieră a Teatrului Național din Cluj va fi Marți 28 Septembrie când se va juca admirabila comedie „Evantaiul” de Flers și Caillavet, în rolurile principale cu d-na Olimpia Bârsan, d-l Neamțu Ottonel, etc.

*

Opera Română din Cluj își va deschide stagiunea cu „Carmen”. Cea dintâi premieră va fi „Olandezul zburător”.

*

Incepând cu data de 15 Octombrie, piesa Evantaiul a cărei premieră va avea loc Marți, va fi reprezentată în mai multe orașe din țară, de artiștii Teatrului Național din Cluj, cari pleacă în turneu, în frunte cu d-na Olimpia Bârsan.

*

În cursul lunii aceste, trupa Teatrului Maghiar din Cluj va da un ciclu de reprezentațiuni la București. Nu se știe încă precis când va începe seria acestor reprezentațiuni.

*

Orchestra și trupa de balet a d-lui Iosif Ligeti dela Opera Română au fost întregite.

D. Ligeti pregătește un bilet în patru acte (Cele patru anotimpuri ale dragostei) muzica după Schubert.

*

În curând se va juca pe scena Teatrului Maghiar din Cluj piesa „Meșterul Manole”, de d. Victor Eftimiu.

În stagiunea aceasta, premierele Operii Române din Cluj vor fi următoarele: „Olandezul sburător” de R. Wagner; „Balul mascat” de G. Verdi; „Lakme” de Delibes; „Dama de pică” de Tschaiakowsky; „Barbierul din Sevilla” de Rossini; „Africana” de Meyerbeer.

Din București.

Celebra actriță, dna Elvira Popescu-Louis Verneuil va juca în 5 Noembrie la teatrul Carol cel Mare în piesa „Ma cousine de Varsovie”, în 8 Noembrie în „Pile ou face”, în 10 Noembrie în „Le jole d'aimer”, iar în 12 Noembrie în „Du sang sur l'hermine”.

*

Eri a avut loc la Teatrul Național premiera pieselor „Coțofana” de Th. Solacolu, (rolul principal fiind jucat de dna Dida Solomon) și „Frământări” de d. Mircea Ștefănescu.

*

Săptămâna viitoare se pune în repetiție la Teatrul Național „Societatea Artiștilor Savanți” de Georges Duhamel, sub direcția de scenă a dlui Gasti.

*

Luni 27 Septembrie Teatrul Fantasio își deschide stagiunea cu „Maimuța care vorbește” de Reré Fachois.

Rolurile principale vor fi interpretate de dsoarele Leny Caler, Victoria Solu, Tuckl Erim'a și de dnii Iancovescu etc.

Viitoarea premieră a Teatrului Mic va fi „Bărbatul nevastă-mele“ interpretată de dsoarele Marietta Rareș, Annie Capustin etc. și de dnii Mihalescu, Fotino etc.

*

La Teatrul Popular continuă cu asiduitate repetițiile pieselor „Funcționarul dela Domenii“, și „Ciufulici“.

Din Chișinău

Numirea dlui I. Livescu, ca director al Teatrului Național din Chișinău, a făcut excelentă impresie în toate cercurile teatrale. Se speră că dsa va curma criza în care se sbate acest teatru de câteva luni de zile.

Din streinătate

La Teatrul Modern din Viena, a avut un enorm succes actorul Ludovic Körner în rolul principal al piesei „Omul care primește palme“, de Leonida Andreiw.

*

Teatrul „Renaissance“ din Viena a pus pe scenă o nouă piesă de Galsworthy, intitulată „Justiția“.

*

Teatrul Național din Praga pregătește piesa „Prietenii“ de Strindberg.

*

În cursul lunii viitoare, d. Pirandello și trupa sa vor da câteva reprezentații teatrale la Budapesta.

*

D. Francisc Molnár, cunoscutul autor dramatic maghiar, autorul Diavolului a scris o nouă piesă, „Joc în castel“, a cărei eroină este o tânără actriță.

Stadttheater din Viena își deschide stagiunea la 28 Septembrie cu „Liliacul“ de I. Strauss. Rolurile principale vor fi interpretate de Selma Kurz, Fritzi Massary, Rosette Anday și Alfred Piccaver, H. Marischka, F. Hobling, H. Moser.

*

Teatrul de Stat din Moscova și-a deschis stagiunea cu „Revizorul“ de Gogol.

Cea dintâi premieră a teatrului „Tairoff“ va fi piesa „Eograt“ de autorul rus Fajko,

Piese originale românești

Pesele originale ce asteaptă să fie reprezentate la Teatrul Național din București sunt:

D. T. Argezei: Safta

D. I. C. Astan: Boburel

D-na Ticu Arhip: Luminiță

D. L. Blaga: Daria

D. Al. Bratescu Voinești: Cenușereasa

D. V. Eftimiu: Găfira

D. A. de Herz: „O seară pierdută“ și „Omul de zăpadă“

D. Horia Furtună: „Păcală“

D-na Hortensia P. Bengescu: Povârnișul

D. N. Iorga: Cleopatra

D. Ion Sân Georgiu: Eva

D. Camil Petrescu: „Mioara“, „Mitica Popescu“ și „Jocul ieilor“

D. M. Sorbul: „Praznicul calicilor“ și „Coriolan Secundus“

D. Valjean: Generația de sacrificiu

D. I. Marin Sadoveanu: Meta-morfoze

D. Caton Teodorian: „Mâna care vîndecă“ și „Jucării sfărâmate.“

IULIU MUȘA & CO.

C O A F O R D E D A M E

Execută lucrări de artă în această
branșă. — Specialist în coafuri de
dame. — Lucrări de păr. — Vopsește
părul în orice culoare, garantând du-
rabil tatea. — L'ORÉAL colorile: noir,
brun, chatain foncé, chatain, chatain
clair, blond cendre, blond doré, blond,
blond clair, vénétien rouge, vénétien
clair. Acestea se găsesc în praf și fluid.

CLUJ, STR. MEMORANDULUI 10.

SIMION NIERENFELD

Mare depozit de
cherestea pentru
construcții și
materiale similare.

CLUJ, CALEA DOROBANȚILOR 9